

SPIS TREŚCI

Armia Krajowa i jej kontynuacja

Rota przysięgi Armii Krajowej	5
Hymn Polski Podziemnej	6
Andrzej Chmielarz – Armia Krajowa	7
Tomasz Łabuszewski – Armia Krajowa – armia inna niż wszystkie	21

Armia Krajowa to niewątpliwie fenomen w skali europejskiej, powód do dumy dla każdego Polaka zainteresowanego historią własnego kraju, to wreszcie źródło, z którego etosu czerpać powinny kolejne pokolenia. Zdawać by się mogło, że na temat tej podziemnej armii napisano już wszystko, jej dokonania i zasady funkcjonowania zostały dokładnie zdefiniowane i nazwane i nic szokującego w opisie jej działań i osiągnięć nie ma prawa już się pojawić. Jest to niestety nieprawda.

Kazimierz Krajewski – Poakowskie podziemie niepodległościowe
wobec okupacji komunistycznej 38

Adam Dziuba – W walce z Niemcami i komunistami. Okręg Śląski ZWZ-AK
i jego sukcesorzy 54

Dawid Golik, Filip Musiał – Konspiracja,
wojsko, partyzantka. Podziemie zbrojne
w Małopolsce 1939–1955 72

Gdy we wrześniu 1939 r., jeszcze w trakcie walk
frontowych z Niemcami, powstawały pierwsze konspiracyjne
organizacje wojskowe, nikt nie przewidywał, że wojna
potrwa kilka kolejnych lat. Tym bardziej nie spodziewano się,
że walkę „aż do zwycięstwa” trzeba będzie prowadzić także
w warunkach nowej okupacji – wprowadzanej rękami
Sowietów i polskich komunistów.

Grzegorz Ostasz – Rzeszowszczyzna
Walcząca 85

Piotr Niwiński – Czy przestała istnieć 100

Często używany argument, że 19 stycznia
1945 r. Armia Krajowa przestała istnieć,
a dalej działały już tylko grupki zdetermi-
nowanych osób, irracjonalnie myślących
o zwycięstwie nad Związkiem Radzieckim,
jest z samego założenia nieprawdziwy.

Tomasz Toborek – Inny wróg,
cel ten sam. Stanisław Sojczyński
„Warszyc” (1910–1947) 108

Dla żołnierzy Armii Krajowej
początek 1945 r. był czasem trudnych
wyborów. Cel ich dotychczasowej
walki – wyzwolenie Polski – nie został
osiągnięty. Wielu zadawało sobie
pytanie, czy walczyć dalej, czy może
próbować się przystosować do nowej
rzeczywistości, co jednak oznaczało
zdanie się na łaskę komunistycznej władzy.

Sylwetki

Szymon Pacyna – Ludowiec w Zrzeszeniu
WiN. Karol Chmiel (1911–1950) . . . 115

Karol Chmiel, działacz Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość, bliski współpracownik Łukasza Cieplińskiego, referent do zadań specjalnych. Podczas procesu przed Wojskowym Sądem Rejonowym określany był mianem teoretyka WiN. Skazany i zamordowany strzałem katyńskim. Jego życie i działalność są przykładem poświęcenia sprawie niepodległej Polski.

Mirosław Surdej – Z kresowej Armii
Krajowej do Narodowego Zjednoczenia
Wojskowego. Piotr Woźniak „Wir”
(1912–1988) 123

Tomasz Toborek – Człowiek, który
ocalił Leopolda Okulickiego . . . 137

Czyny i losy wielu okupacyjnych bohaterów nie zostaną zapewne nigdy spisane. O życiu ppor. Stefana Pikulińskiego „Białego” nie sposób mimo poszukiwań historyków napisać nic ponad to, że zginął, ratując przed aresztowaniem przez Niemców komendanta Związku Walki Zbrojnej Okręgu Łódź ppłk. Leopolda Okulickiego, przyszłego generała i komendanta głównego Armii Krajowej.

Eugeniusz Starky – Wigilia '81. Demonstracje w USA
przeciwko stanowi wojennemu w Polsce 139

Czwartek 23 grudnia 1981 r., międzynarodowe lotnisko w Nowym Jorku. Jutro wigilia, za chwilę ląduje samolot PLL LOT z Warszawy. To pierwszy samolot z Polski po wprowadzeniu przez reżim komunistyczny stanu wojennego. Oczekujemy w napięciu...

Komentarze historyczne

Patrycja Resel – Ucieczka ze Sterlinga. Niemożliwe
okazało się możliwe 145

Paweł Wąs – Szafarze śmierci.
Sędziowie sądów doraźnych Korpusu
Bezpieczeństwa Wewnętrznego
(luty – czerwiec 1946) 155

Jerzy Dąbrowski – Nikt już nie bawił się
ani nie śpiewał 171

Aleksandra Pietrowicz – „Na szkodę
Państwa Polskiego”. Emisariuszka
i kurierka Elżbieta Zawacka
(1909–2009) 180

Marcin Przeglętko, Paulina Żak
– Niemcy odrobili lekcję historii. Wystawa
główna Centrum Dokumentacji
„Ucieczka, Wypędzenie, Pojednanie”
w Berlinie 188

Kolegium:

dr hab. Adam Dziuba, dr Wojciech Frazik,
Adam Hlebowicz, dr Kazimierz Krajewski,
dr hab. Mariusz Krzysztofiński,
dr hab. Sebastian Ligarski, dr Agnieszka Łuczak,
dr Marcin Majewski, dr hab. Filip Musiał,
dr Wojciech Muszyński, Jan M. Ruman,
dr hab. Krzysztof Sychowicz

Redaguje zespół:

Wojciech Butkiewicz – sekretarz redakcji
(tel. 22 581 8813, wojciech.butkiewicz@ipn.gov.pl),
Jakub Gołębiowski
(jakub.golebiowski@ipn.gov.pl),
Romuald Niedziółko – zastępca redaktora naczelnego
(romuald.niedziolko@ipn.gov.pl),
Jan M. Ruman – redaktor naczelny
(jan.ruman@ipn.gov.pl),
Anna Zechenter (anna.zechenter@ipn.gov.pl),
Piotr Życieński – fotoreporter
Sekretariat: Maria Wiśniewska
(tel. 22 581 8819, maria.wisniewska@ipn.gov.pl)

Projekt graficzny: Sylwia Szafrńska

Projekt okładki i łamanie:

Katarzyna Dziedzic-Boboli

Korekta: Beata Stadryniak-Saracyn

Adres do korespondencji:

ul. Kurtyki 1, 02-676 Warszawa

Druk:

LEGRA Sp. z o.o. ul. Albatrosów 10c,
30-716 Kraków

Na okładce:

Koncentracja 5 Wileńskiej Brygady na Białostockim
we wrześniu 1945 roku. Ostatnia przed rozformowaniem
oddziału. Stoją od lewej: NN, por. Marian Pluciński
„Mściław”, Danuta Siedzikówna „Inka”, NN, NN,
NN, ppor. Zdzisław Badocha „Żelazny”, mjr Zygmunt
Szendzielarz „Łupaszko”, NN, ppor. cz. w., Henryk
Wieliczko „Lufa”, NN, plut. Jerzy Lejkowski „Szpagat”,
NN, NN, NN, NN, NN. Siedzą od lewej: NN, Rajmund
Drozd „Mikrus”, Wacław Beynar „Orszak”, Leonard
Mikulski „Sęp”, NN. Fot. AIPN